

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/289/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614200441
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6614200441.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, ako členiek senátu, v právnej veci navrhovateľa Slovenský plynárenský priemysel, a.s., IČO: 35815256, so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy č. 44/a, zastúpeného právnym zástupcom TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36613843, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, v mene ktorého pred súdom koná Mgr. Tomáš Kušnir, advokát a konateľ, proti odporcom: 1/ E. A., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo F., U. č. XXXX/XX, 2/ N. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo F., A. č. XXXX/XX, ktorého pobyt nie je známy, zastúpenému Gabrielom Erdélyim, pracovníkom Okresného súdu Lučenec, ako opatrovníkom, a 3/ O. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo F., K. č. XXX/XX, ktorého pobyt nie je známy, zastúpenému Gabrielom Erdélyim, pracovníkom Okresného súdu Lučenec, ako opatrovníkom, o zaplatenie 379,61 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/18/2014-97 zo dňa 21.11.2014,

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa proti odporcovi 3/ (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania vo vzťahu k odporcovi 3/ (druhý výrok) **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi 3/ náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi **n e p r i z n á v a**.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa proti odporcom 1/ a 2/ (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ (druhý výrok) **z r u š u j e** a v tomto rozsahu mu vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcom 1/, 2/ a 3/ domáhal zaplatenia sumy 379,61 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 232,66 € od 01.09.2009 do zaplatenia a vo výške 9 % ročne zo sumy 146,95 € od 29.12.2009 do zaplatenia (prvý výrok), odporcom 1/, 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok) a v plnom rozsahu zrušil platobný rozkaz č. k. 8C/18/2014-36 zo dňa 17.03.2014 (tretí výrok). V odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom konania bol návrh navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, pretože podľa navrhovateľa sa odporcovia 1/, 2/ a 3/ na jeho úkor bezdôvodne obohatili tým, že po smrti pôvodnej odberateľky K. D. dňa XX.XX.XXXX neodhlásili odber zemného plynu, ktorý na odbernom mieste F., U. č. XX, naďalej odoberali. V priebehu konania vzniesol odporca 3/ prostredníctvom ustanoveného opatrovníka námietku premlčania uplatneného nároku, preto sa okresný súd najskôr zaoberal jej dôvodnosťou. Na základe vykonaného dokazovania ma okresný súd preukázané, že „právny zástupca navrhovateľa sa už dňa 10.11.2011 dozvedel, že zomrela právna predchodkyňa odporcov K. D., s ktorou mal navrhovateľ uzavretú zmluvu o dodávke plynu pre odberateľov kategórie domácnosť zo dňa 06.11.2002; vtedy totiž prevzal uznesenie okresného súdu

o zastavení konania sp. zn. 6C/162/2011, v ktorom podal navrhovateľ proti K. D. o zaplatenie sumy 379,61 €; subjektívna dvojiročná premlčacia doba začala navrhovateľovi plynúť od 11.11.2011 a uplynula dňa 11.11.2013, pričom návrh na začatie konania súdu doručil navrhovateľ až dňa 15.01.2014, t.j. neskoro“; okresný súd „nezistil dôvody na vydanie plnenia z úmyselného bezdôvodného obohatenia s desaťročnou premlčacou dobou plynúcou odo dňa, keď k nemu došlo, z dôvodu, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že odporcovia sa na jeho úkor bezdôvodne obohatili; odporcovia zdedili nehnuteľnosť (s totožným odberným miestom ako uvádzal navrhovateľ v návrhu na začatie konania), ale odporkyňa 1/ sa k pobytu na adrese F., U. č. XX, prihlásila až dňa 22.07.2010, odporca 2/ nebol prihlásený k pobytu na adrese s odberným miestom podobne ako odporca 3/ a tak navrhovateľ v konaní nepreukázal, že odporcovia 1/, 2/ a 3/ sa úmyselne bezdôvodne obohatili na úkor navrhovateľa počas fakturačného obdobia od 19.07.2008 do 18.07.2009 a od 19.07.2009 do 26.11.2009“. Na základe uvedeného okresný súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol s poukazom na ustanovenia § 451 ods. 1 a 2, § 456 prvá veta a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), keď napriek plnému úspechu odporcov im náhradu trov konania nepriznal s odôvodnením, že im trovy konania nevznikli.

Proti rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 18.02.2015 (č. l. 105-108 spisu). Nesúhlasil s rozsudkom okresného súdu a vytýkal mu nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Trval na tom, že odporcovia sa na jeho úkor úmyselne bezdôvodne obohatili, pretože v zúčtovacom období od 19.07.2008 do 26.11.2009 boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, ktorá bola odberným miestom zemného plynu a mali tam podľa listu vlastníctva prihlásený aj trvalý pobyt; po smrti pôvodnej odberateľky K. D. dňa 18.02.2005 nedošlo k odhláseniu odberu zemného plynu ani k zmene odberateľa a zemný plyn bol na uvedenom odbernom mieste naďalej odoberaný. Uviedol, že nemal vedomosť, že pôvodný odberateľ zomrel, pretože faktúry boli až do zúčtovacieho obdobia od 19.07.2008 do 26.11.2009 pravidelne uhrádzané; po neuhradení faktúr uplatnil pohľadávku voči pôvodnej odberateľke na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/162/2011, ktoré však bolo zastavené uznesením zo dňa 27.10.2011 (doručené dňa 10.11.2011) s tým, že pôvodná odberateľka K. D. dňa XX.XX.XXXX zomrela; preto až dňa 10.11.2011 sa dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu, keď až dňa 23.09.2013 z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX zistil, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Vyjadril názor, že pre začiatok plynutia dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal, pričom sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť o tom, že na úkor oprávneného bol získaný majetkový prospech a kto ho získal; skutočnú vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil získal dňa 23.09.2013; nakoľko návrh na začatie konania bol podaný dňa 15.01.2014, jeho nárok nemožno považovať z hľadiska dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby za premlčaný; pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby (či už trojiročnej alebo desaťročnej) je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohateniu došlo; v posudzovanom prípade k bezdôvodnému obohateniu došlo počas fakturačného obdobia od 19.07.2008 do 26.11.2009; vyjadril presvedčenie, že v tomto prípade došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu nakoľko odporcovia museli a mali vedieť, že odobratý plyn musia riadne zaplatiť; preto jeho nárok nemožno považovať za premlčaný ani z hľadiska desaťročnej objektívnej premlčacej doby. Navrhovateľ poukázal aj na ustanovenie § 4 ods. 3 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 265/1999 Z. z., v zmysle ktorého pri zmene odberateľa uzavrie nový odberateľ zmluvu a oznámi stav počítadla meraidla najneskôr od ôsmich dní od prevzatia objektov, v ktorých je odberné plynové zariadenie s tým, že ak túto požiadavku nespĺní, zodpovedá za celý odber odo dňa posledného odpočtu vykonaného u predchádzajúceho odberateľa; odporcovia ako noví odberatelia si túto povinnosť nespĺnili. Vyjadril názor, že vynaložil dostatočné úsilie aké možno od neho spravodlivo očakávať na zistenie skutočného odberateľa plynu, pričom okresný súd ani odporcovia svoju pasívnu vecnú legitimitáciu nijakým spôsobom nespochybnili. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporcovia sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa proti odporcovi 3/ (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania vo vzťahu k odporcovi 3/ (druhý výrok) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil; vo výroku o zamietnutí

návrhu navrhovateľa proti odporcom 1/ a 2/ (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ (druhý výrok) rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolanie navrhovateľa je čiastočne dôvodné.

Preskúmaním napadnutého rozsudku okresného súdu, podaného odvolania a obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu je vecne správny v rozsahu výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom proti odporcovi 3/ na základe dôvodne vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku navrhovateľa. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka; premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia; dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu v občianskoprávných vzťahoch zmeniť ani dohodou strán; jej márnym uplynutím dochádza k právnym účinkom premlčania (zníženie možnosti vynúteného splnenia práva); právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka); najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka); v uvedených ustanoveniach zákon zakotvuje subjektívnu premlčaciu dobu (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívnu premlčaciu dobu (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, pričom platí, že subjektívna premlčacia doba plynie len v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť; začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je upravený bez akejkoľvek vedomosti oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, pretože plynie odo dňa, keď k nemu skutočne došlo. Zo skutkových okolností prejednávanej veci zistených okresným súdom vyplýva, že k bezdôvodnému obohateniu na úkor navrhovateľa došlo najneskôr dňa 26.11.2009, kedy skončilo sporné zúčtovacie obdobie (t.j. obdobie dodávania zemného plynu do odberného miesta XX.XX.XXXX, U. č. XX), v ktorom navrhovateľ dodával zemný plyn po smrti pôvodnej odberateľky K. D. dňa XX.XX.XXXX bez platne uzavretej zmluvy o dodávke zemného plynu s novým odberateľom; od skončenia uvedeného zúčtovacieho obdobia začala navrhovateľovi plynúť objektívna trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, ktorej posledný deň pripadol na 26.11.2012 (§ 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka); nie je sporné, že navrhovateľ uplatnil právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v prejednávanej veci dňa 15.01.2014 doručením návrhu na začatie konania na súd; v priebehu konania vzniesol odporca 3/ prostredníctvom ustanoveného opatrovníka (§ 29 ods. 2 O.s.p.) námietku premlčania uplatneného nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, preto okresný súd správne návrh navrhovateľa proti odporcovi 3/ zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Z dôvodu márneho uplynutia objektívnej premlčacej doby bolo hodnotenie subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie sporného práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zo strany okresného súdu v napadnutom rozsudku nadbytočné. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd správne vyhodnotil, že v prípade odporcu 3/ nedošlo k tvrdenému úmyselnému bezdôvodnému obohateniu na úkor navrhovateľa, pretože v rozpore s tvrdením navrhovateľa z dokazovania vyplynulo, že odporca 3/ nemal trvalý pobyt na adrese odberného miesta V., U. č. XX, keď na plynutie premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa tak v prípade odporcu 3/ nemohla vzťahovať desaťročná objektívna premlčacia doba (iný dôvod okrem trvalého pobytu odporcu 3/ na odbernom mieste na vznik objektívnej desaťročnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia navrhovateľ v priebehu konania netvrdil; samotná skutočnosť, že v spornom období bol odporca 3/ podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa nachádzalo odberné miesto na dodávanie zemného plynu, bez ďalšieho na vznik jeho povinnosti na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia na úkor navrhovateľa nestačí). Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok okresného súdu o zamietnutí návrhu navrhovateľa vo vzťahu k odporcovi 3/ ako

vecne správny potvrdil a to vrátane závislého výroku o trovách konania, ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený plným úspechom odporcu 3/ v konaní, ktorý si však žiadnu náhradu trov konania neuplatnil.

Na druhej strane preskúmaním napadnutého rozsudku okresného súdu, podaného odvolania a obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom proti odporcom 1/ a 2/ na základe vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku navrhovateľa nie je vecne správny. Okresný súd návrh navrhovateľa zamietol aj voči odporcom 1/ a 2/ z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Z obsahu spisu však vyplýva, že námietku premlčania uplatneného nároku v konaní vzniesol len odporca 3/ prostredníctvom ustanoveného opatrovníka a to vo vyjadrení k návrhu písomným podaním zo dňa 24.06.2014 (č. I. 56 spisu). Odporcovia 1/ a 2/ sa k návrhu navrhovateľa v priebehu konania nevyjadрили; odporcovi 2/ bol síce v priebehu konania tiež ustanovený opatrovník ako účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy (§ 29 ods. 2 O.s.p.), tento však námietku premlčania uplatneného nároku po svojom ustanovení v jeho mene nevzniesol. Z hľadiska charakteru uplatneného nároku navrhovateľa napriek pluralite účastníkov konania na strane odporcu nejde v prejednávanej veci o také konanie o spoločných právach alebo povinnostiach, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane (§ 91 ods. 2 O.s.p.), čo vyplýva najmä zo skutočností, že vzhľadom na skutkovú samostatnosť uplatneného nároku voči každému z odporcov, môže konanie v prejednávanej veci skončiť voči každému z odporcov rozdielne, keď tento záver je pojmovo vylúčený v konaniach s charakterom účastníkov podľa § 91 ods. 2 O.s.p.; na strane odporcov ide teda v prejednávanej veci o samostatné procesné spoločenstvo, v ktorom každý z odporcov koná len sám za seba (§ 91 ods. 1 O.s.p.); námietka premlčania uplatneného nároku vznesená odporcom 3/ sa teda nemôže vzťahovať na odporcov 1/ a 2/ ako samostatných procesných spoločníkov na strane odporcu; pokiaľ teda okresný súd prihliadol na námietku premlčania uplatneného nároku navrhovateľa na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vznesenú odporcom 3/ aj vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/, hoci títo námietku premlčania sami za seba v konaní nevzniesli, aplikáciou ustanovenia § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku ktorého nedostatočne zistil skutkový stav (zistený skutkový stav ohľadne evidencie trvalého pobytu odporcov 1/ a 2/ na odbernom mieste v spornom období hodnotil okresný súd len vo vzťahu k možnosti vzniku ich prípadného úmyselného bezdôvodného obohatenia s dosahom dĺžku premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k navrhovateľovi). Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok okresného súdu o zamietnutí návrhu navrhovateľa vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ zrušil a to vrátane závislého výroku o trovách konania vo vzťahu k nim (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa proti odporcovi 3/ (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania vo vzťahu k odporcovi 3/ (druhý výrok) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil; vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa proti odporcom 1/ a 2/ (prvý výrok) rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. V dôsledku čiastočného zrušenia rozsudku okresného súdu zrušil odvolací súd aj závislý výrok o trovách konania vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/ (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.) navrhovateľa, resp. odporcov 1/ a 2/ (v závislosti od výsledku konania vo veci samej).

V ďalšom konaní okresný súd vecne posúdi dôvodnosť návrhu navrhovateľa na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k odporcom 1/ a 2/. Pre úplnosť odvolací súd udáva, že na vznik tvrdeného bezdôvodného obohatenia odporcov na úkor navrhovateľa odoberaním zemného plynu bez právneho dôvodu nie je rozhodujúci trvalý pobyt odporcov, ale ich skutočný pobyt na odbernom mieste v spornom období; z obsahu spisu sa zatiaľ javí, že na adrese odberného miesta F., U. XX, preberá zásielky len odporkyňa 1/, ktorá v spornom zúčtovacom období mala evidovaný trvalý pobyt len ako Mesto F., čo samo osebe nevyklučuje ani nepotvrzuje, že sa na odbernom mieste zdržovala (t.j. opačne ako túto skutočnosť vo vzťahu k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia s dosahom na dĺžku premlčacej doby vyhodnotil okresný súd podľa obsahu napadnutého rozsudku, teda že sa odporkyňa 1/ na odbernom mieste v zúčtovacom období nezdržovala, pretože sa na adresu trvalého pobytu F., U. č. XX, prihlásila až dňa 22.07.2010); samotné posúdenie vecnej dôvodnosti návrhu je však na okresnom súde na základe ďalšieho konania po čiastočnom zrušení napadnutého rozsudku.

O trovách odvolacieho konania vo vzťahu navrhovateľ a odporca 3/ rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V odvolacom konaní bol odporca 3/ v plnom rozsahu úspešný a vzniklo mu právo na náhradu trov odvolacieho konania; keďže však žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi nepriznal. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.